

SZÉKESFEHÉRVÁR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nádor-utca 7.

Telefon-szám: 119.

Hirdetések és előfizetési pénzek a kiadóhivatalba küldendők.

Felfelős szerkesztő és kiadóulajdonos:

FÉNYES LÁSZLÓ.

Előfizetési árak: Egy évre 10 Kor. — Fél évre 8 K. — Negyedévre 4 K. Egyes szám ára 10 fillér. A lap megjelenik: Hétfőn, szerdán és szombaton, este 6 órakor.

Resurrexit.

Néztek meg az embert, a hogyan évről-évre a szent koporsó előtt térdel s azután hallgatnátok meg, a mint — ha őszinte szívű — évről-évre ugyanazon bűnét vállalja be: alázatosságot fogadtam és nem gyakoroltam, szeretetet ígértem és gyűlölködtem, kegyetlenségért kértem a bocsánatot és szívtelen maradtam.

Nézvén a térdelő sokaságot, az ölik fel agyamban: ember, a mikor bevallod bűneidet, gondolsz-e reá, hogy más leszel csakugyan ezután?

Embernek lelkébe belátni nem lehet, de az emberi akarat erejét és a sokaság változatlan természetét összevetve, azt látom, hogy valljuk Krisztus Urunk szent ígét, de nem követjük igazán.

A sokaság létért való küzdelmének harcában lépről-lépésre bizonyították találok a hit-, a vallásformáinak, lényegét Krisztus tanainak sehol.

Kápolnákat építenek dicsőségese csaták színhelyén, a hol ezek szenvedtek mártírhálát azért, hogy más ezek halála fölött, a dicsőség emlékére, kápolnákat emeljenek.

Más ökreit, barmait, szolgálóját és asszonyaid ne bántsd? Kérdezték meg a templomból kijövő sokaságot, hogy háttart indulatának mi szab: vallás, törvény, vagy társadalmi kénszerűség-e?

Alázatosak legyetek a szegényekhez? Tudtok olyat mutatni, a ki: jó a köldöshöz olyat, a ki alázatos hozzá: nem.

TÁRCZA.

ILLIA.

— A „Székesfehérvár” eredeti tárczája. —
Ira: Révész Mihály.

Mintha most is hallanám az Adria fodros hullámainak lágy suttogását, a mint egymásba ölelkezve édes szerelmeiről beszélgetnek. A sziklás part örökzöld, narancs és palma ligeteiben meg százelede ungasz madárénekek hangzott fel. A ragyogó napsugárban pedig fordult minden: fű, fa, virág. . . S ebbe a gyönyörű harmóniába belevegült az édes, melankolikus, szomorú dal, mely egy aranyos szőke hajú lányka lelkéből fakadt. S a hogy ott a hullámzást, sziklás parton föltűnt előttünk, a mint révedező tekintettel a semmiségbe bámult, úgy látnak, mintha egy művészesen megfeszített szenvedő Madonna-kép volna. . .

Ott siklott esónakunk az Adria nyugodt, kékes vizükörén. A mikor a parthoz közeledtünk, megpillantott bennünket egy gyönyörű lányka, aki alig várta, hogy kikössön esónakunk. Ugy szaladt felénk, mintha régi ismerősei volnánk. Zavart, fájdalmas, mosolygó tekintete a lélekbe hatott.

— Vihar lesz urak — szólott az evezősünk — itt a kis Illia. Az ő érzéke soh'se eslatkozott. Megint várja Juliót, a vőlegényét. . .

Hanem azért tudjuk, hogy jövő nap-
penteiken ismét leborultunk majd a szent
koporsó előtt, vérten méltunkat: mea culpa,
mea maxima alig.

Krisztus egyszerű szertartású tanaiból
mily fenséges pompával fejlődött ki a szer-
tartások formája, mily díszes templomaink,
pásztorbotos hatalmas főpapjaink vannak,
milyen tömegesen járunk el a templomba. . .
és bizony mondom, Diogenes előbb találta
embert a maga számára, mint Krisztus.

A vallás formái és lényege közt óriási
űr támadt. A formákat meglátják az embe-
rek, egymással szemben ellenőrizni tudják,
a lényegét nem.

Pillanatokra az Esmék nagysága meg-
kap bennünket, szent ünnepek napján.
Ilyenkor kegyesen énekeikül a szent éne-
keket, hogy utána tudatosan másképpen
cselkedjünk.

Azt mondjátok vannak kivételek? Le-
hetnek, de bizony mondom nem azok az
elsőnk a lényegben, a kik a formában azok.

Hogy panaszos szó fakad tollam he-
gyén, éppen husvéth szent ünnepek
ihlető jelentőségét okozza. Látván a magába
szellett emberiséget, a megáhitelt tömeget:
bánt az ellentét: a mi és a holnap közt.

Látván a szorongásig megtelt tem-
plomokat, ohajtom az időt, a mikor nemcsak
a templomokban jutnak eszébe az embe-
reknek Krisztus tanai, a melyek nem egy
emberesoport részére advák. A mikor mel-
lékes lesz a forma, de az emberek szívé-
ben fog lakozni a lényeg, a mikor jők és
és alázatosak lesznek az emberek, nem
azért mert így parancsoltattott, nem azért
mert bűnhődés jár érte itt e földön és a

mulvilágban, hanem mert az egyes emberek,
a kik parányi tagjai a milliárdok tömegé-
nek jők és nemeseik. Mert nemcsak hinni,
de tudni is fogják az Istenséget.

Sok idő lesz azonban még odáig.
Sokszor fog felhangzani a tömeg ajkán a
mea culpa, még többször a milliós jaj
kiáltása, a míg az emberek, a világ-egy-
tem sokasága, a valóságban reazendít-
ték: *resurrexit!*

Addig pedig haladjunk a természet
által rendelt uton, ez önmagával tisztában
nem levő, a formaságokhoz ragaszkodó
századokban igyekezzünk a formaságok
közt is megtalálni egyensúlyát lelkünknek
és emlékeztetőül az Esméknek: zengjünk
bizó, nem csüggedő lélekkel az ajtatos
szolozsmát: *resurrexit!*

A szegény Józsi históriája.

Az a kinos eset, a melyről lapunk leg-
utóbbi számában megemlékeztünk s a melyben
az érdekel orvos nyilatkozatát a maga egész
terjedelmében a tudoladon közöljük, egy fontos
közérdeklő ügyet vet felszínre.

Maga az eszme nem új s már százszor
és százezer helyre elmondták: köztintzémények-
nél az orvosi működésnek általában való
honordása azonos rendszer, a mely semmi
más, mint megelése a betegnek, az orvo-
soknak és az egész közegészségügynek. Hum-
búg, a mely csak papirra, de a valóságban
nem állja ki a statisztika állítását, hogy ennyi
és ennyi beteg nyír orvosi kezelést.

Egy a kvalitástól függő és kvantitásában
rendkívül különböző orvosi működésnek átlag-

szokás, összegyűlt a hajósnép ide az ivóba.
A Julió, meg a legjobb barátja Eurioé ketten
lelette a szeszalra s oda ment Illiahoz, hogy
vele járja a tánezot. Értette mind a ketfő. Járták
is rá a szesznel szebb tánezot, szinte öröm
volt nézni. . .

Illia is ott járta a többivel kedvetlenül.
Kedvetlenül mondom, mert tekintete mindig
Juliót leste, hogy mikor teszi le a gitárt és
mikor megy hozzá, hogy vele tánezoljon. Mert
halálisan szerették egymást. Nem szóltak sze-
relemről egymásnak soha, de e néma, sorvaszó
szerelemben benne volt egész lelkük jászto
szüvenyéide.

Hát amint mondom vigan szólott a nóta.
Egyszer csak Eurioé kezében elnémult a gitár.
Letette az szeszalra s odament Illiahoz, hogy
vele járja a tánezot. Illia szivesen fogadta, hi-
szén Juliónak a legjobb barátja volt. Jól sei-
velhette. Mosolygott is rá, mikor az megfogta
a kezét. . . S ez volt a veszte. . . Julió oda-
vágta a gitárt az asztalhoz, hogy darabokban
hullott szeszjel. Nagy zavar lett ebből. Szész-
alra bámult össze mindenki. Nem értették. A
táneznak is vége szakadt. De talán már amugy
is vége lett volna, mert kívül esunya vihar
kelekezett és mindenki haza igyekezett a haj-
lékába.

En csak itt maradtam észrevétlenül a sa-
rokban, mert szinte tudtam, hogy itt benn is
vihar készül. Talán esunyaabb, talán veszed-
lembesebb, mint odakünn. A nagy vihartól sem
szoktam megijedni, hát itthon maradtam. A

ban való fix fizetése ellenkezik minden józan emberi törvénnyel. A hivatalnoknak ellenőrizni lehet a működését utólag is, de hogy egy orvos hogyan és mi módon teljesítette kötelességét, azt utólag ellenőrizni nem lehet. Szükséges tehát, hogy az orvos — habár a legminimálisabb honoráriumot is — de tényleges műfődése után kapja javadalmazását. A jelen körülmények között a kerületi- vagy a betegsegélyző orvosoknál úgy áll a dolog, hogy minél körülményesebb egy orvos, minél többet fáradság, annál rosszabb a javadalmazása s minél hanyagabb, minél kevesebb bizalom van iránta a közönség körében: annál jobb a javadalmazása. Nevezetesen: a fizetés egy.

Három és négyszáz forintokért egy egész esztendőben nyolcvan és ezer embert kezelni, sokszor hosszú időket át, a legmesszebb eső külvárosokig, falvakban, egymástól még távolságokra eső helyeken, nohát ez csakugyan rosszabb fizetést munka a tollfészáknál és emberöltőtől kötelességűt kiíván meg az orvostól, a ki elvégre szintén ember. Az orvos azonban — annak is van családja — nem szakíthatja meg magát a munkától, nem hanyagolja el jobban jövedelmét privát praxistól, hanem az olecsó és átlagosan való fizetésnek a szegény embereket is meg a levét olyanformán, mint a jelen esetben is láttuk.

Bizonyos, hogy az az eset, a mely a szegény Kovács József megtréfolt, nem menthető. De az is bizonyos, hogy nem kell azt gondolni, mintha az a mi itt ez esetben kiderült, egyedül annak az egy orvosnak volna büne. Minden hatóság és közigazgatási szerv aláfordulnak azok az esetek — ha nem ilyen hát másféle — a mikor a beteg nem részesül abban az orvosi kezelésben, a melyben részesülnie kellene.

Akkor, a midőn a polgárság három százalékos betegápolási pótadójából az állam évente körül milliókat takarít meg, ne beszéljünk modern közegészségügyről. Nem dohány az, se nem sóbánya, a midőn jövedelmet kell látnia a kormányzatnak. Tessék azt az adót tényleg a közegészségügyre, illetve a szegények betegápolására fordítani s akkor több orvost jobbfizetéssel lehet alkalmazni, esetleg kiküldni: hatósági orvos privát praxist ne folytasson. Akkor majd red ér a szegényeket meglátogatni, addig nem.

Ezt ajánljuk a közegészségügyi hatóságok és az orvosokvetség figyelmébe.

kis olajlámpa ott a falon szomorúan pislogott, várta a kimalását . . . Hát ebben a homályban jól elrejtőzhettem.

Utólsónak maradt Júlió meg Eurioé. Látam a mint Júlió megfogta a barátja karját, a mint az kifelé tartott az ajtón.

— Megállj Eurioé — szólt — van egy szavam hozzád.

— Jövekké mindjárt, csak elkísérem Illiát, fél a vihártól.

— Nem várhatok addig, most kell most akarok beszélni . . .

Eurioé megijedt a társa haragos tekintetétől. Visszalépett az ajtóból.

— Hát, ha olyan sírgörgő nem bánom. Mit kívánsz?

— Eurioé én szeretem Illiát! Kimondhatlanul szeretem . . . S oda borult barátja nyakába. Aztán láttam a homályban is, hogy könyök csillant meg Illiát szemében. De az is láttam, hogy mint tántorodik vissza halotthalványan Eurioé erre a kijelentésre. Mint egy bészült vadállat, úgy rántotta ki magát Júlió karjaiból.

— Haazdsz! kiáltotta.

Látam Eurioé vad tekintetét, azt hittem most már ideje lesz előjnni, mert még bajt eszínálok egymásnak. Csak most tudtam meg, hogy ő is Illiát szereti. A meglepétes ódakötött rejtkehelemből. Csakhamar Júlió is megszólalt.

A csizkünk elején jelzett nyilatkozat egész terjedelmében így szól:

Tekintetes Szerkesztő ur!

Becses lapja március 26-iki számában egy valóban szenzációs cikk jelent meg, mely kerületi orvosról, kit ön kíméletesen nem nevez meg, — de kiről — mert a felső királyos, azaz a vízi városról van szó — mindenki tudja azt helyben, hogy az a vízi városi kerületi orvos, azaz én vagyok. Nehogy azonban valaki, nem tudva az orvosi kerületek beosztását, másik két kerületi orvos kollégámra gyanakodjék és esetleg talán épen én reám nem: lekijásmereki kötelességem tartom, minél előbb megnevezni saját magamat.

Becses lapját ma esütörtökön reggel 8 órakor olvastam, és a „Szegény Józsi történetéről” cikket látva, azonnal a polgármester urhoz mentem és magam kértém a vizsgálat megindítását.

Mielőtt azonban a vizsgálat befejezését nyerne, szükségesnek tartom nyílt és lezárt, meretes vallomást tenni ugyanazon formán előt, mely előt először vádolattam, t. i. az on becses lapjának olvasó közönségére előt.

Ha a tényeket úgy vesszük, amint azok a cikkben vázoltatnak és mesteri tollal a közönség megbotránkozásait kivánják és képesek felkeltetni, úgy igazán legszörnyű elbárálat érdemelnek. Azonban szerezemcsém nem egészen jól borzalmas a dolog. T. i. nem igaz az, hogy az anyá környözni jött volna, hogy jöjnek el, hogy a gyermek annyira rosszul van, hogy már vért köp. Az anyá egyszer volt lakásomon azzal, hogy most már a kisebbik fiú is megkapta a kanyarót és nagyon kizás és nagyon köhög, — a mit az a kanyaróval rontes tünet, — s én vényt írtam, a milytí rendesen minden kanyarós betegnél írni szoktunk, hogy addig is, míg jövek, orvososítok legyen. Összintén megvallom, hogy nem emlékezem rá, hogy voltam-e a házad, de azt tudom, hogy a felső királyoson ugyanezek illi szegény betegnek sokszor jártam azon időben, s már itt jelzem, hogy ez meg február 6-7-én volt, s hogy miert ne mentem volna el épen ezen szegényhez, igazán nem tudom.

Tudtam, hogy a gyermeknek kanyarója van, és ebből fejlett tüdőlobja van, megadtam az ezen bajok ellen szokásos orvososítást és egyéb rendelkezéseket. Hogy ha az anyá azt mondja, hogy nem voltam ott, el kell bennem, de nem emlékeztem rá, mert anyá kanyarós beteghez jártam akkor is, hogy nem lett volna esoda, ha egyről elfeledkeztem.

Jegyzőkönyvem szerint február 7-én rendeltet utólagja a betegnek és akkor, hozzád is meg látogattam, hogy megadtam az egyéb rendelkezéseket. Hogy ha az anyá azt mondja, hogy nem voltam ott, el kell bennem, de nem emlékeztem rá, mert anyá kanyarós beteghez jártam akkor is, hogy nem lett volna esoda, ha egyről elfeledkeztem.

— Nézd — mondta — mi itt nótáink fölketten a legjobb barátságban. Mi mindig úgy szerettük és megértettük egymást mintha testvérek volnánk. Meg aztán tudod jól, hogy én Illiát mennyire szeretem s hogy ő is csak egyedül engem szeret . . . Látom már jó ideje, hogy te is Illiát után vedt magad . . . Azért szólok most, azért kérlek, könyörgöm, értek könyörgöm engedj át nekem Illiát, mondj le Illiáról mert nélküle nem élhetek . . .

Határozott volt a kijelentés, láttam, hogy megrendült tele Eurioé. Látszott rajta, hogy valami iszonyu fájdalom dől beszélgettem. Itt áll a legjobb barátát szemben, aki hirtelen vetélytárs lett a szerelmében . . . Ez kész veszedelm, mert tudta, hogy egyikikét meg kell válni. Illia inánt érzett igaz szerelme keredekett felül habörgő szívében. Az előbb dühös mezdultat, most kész gyöngédséggé vált. Megfogta Júlió kezét s belenezett a szemébe. Ezt a tekintetet nem fogom elfelejteni soha. Borne volt abba ószinte, tiszta lelkének igazi fájdalom. Meglátszott egész valóján, hogy igazat mond . . .

— Nem tudtam Eurioé, hogy te is Illiát szereted, ha tudtam volna, nem habörgattalak volna szerelmében. Most már késő, bele vésődött Illia képe a szívembe, nem lehet azt már onnan kitörölni. Bármennyire fáj is a lelkem megválni tőled, a legjobb barátótd, de kijelentem, hogy Illiáról nem mondok le soha, mert szeretem, nagyon szeretem . . .

kínél a gyermek olvates tápláltsága igen rossz és a betegség előtt sem nyújthaták a nyomorult lakásában kellő ápolást a betegeknek. Ily eset sok fordult elő és a kezelő orvosok lényegesen kedvét bizony megbenőtítették. Itt tehát segély megtagadásáról szó sem volt és nem lehetett, a mint egyetlen szegény beteg-től sem tagadtam meg soha nem csak az orvosi, de még az anyagi segélyt sem.

A mi a hullaseszmét illeti, az általa mulasztás, hogy nem tettem meg, de tudtam hogyan kezeltem a gyermeket és így tudtam hogyan okát, grant az éfoszakos halálra vagy tetshaltóságára fenn nem felejtett: nem is tartottam a hullaseszmét oly okvetlen szükségesnek és ezért feledtem el elmenni, holott rendszerint, mindig fogatosítottam azt.

Azon tekintetben tehát nyugodt a lelkisímerem, hogy nem hanyagságon, vagy a segély megtagadásán miatt halt meg a gyermek, mert akárhányszor láttam volna is, mást úgy sem rendelkeztem volna, mint a mit rendelttem.

Az anyá részéről nem is tetétté elemem panasz, hiszen előlét férjét is ez kezelttem és többszerem tagadtam meg tőlk a segélyt és szoháboroson kimentem hozzájuk, holott tudtam és meg is mondtam, hogy gyogyíthatatlan a beteg.

A közvetlenül érdekeltek fél tehát nem panaszokból, hiszen ha oly nagy sérelmet érzett volna, azt bizonytal van frissben, még február 8-án felejteltette volna. De biztos tudomásom is van róla, hogy az anyá nem panaszokból senkinek, csak egy kedves kollégám hivatalos teendőiben ugyane házbán járt a temetés idejében és jónak látta az eset felét az anyát apró kikérdeznit és jónak látta azt. 7 azaz hét héttig jól megfogdott, hogy milyen alakban használtsa fel elmenem ez ügyet.

Hogy mi oka van reám haragudom ezen kollégámnak azt az ő érdekből, de meg karunk meltsága érdekében sem akarom szelízetni. Ha ő most boszút állott rajtam, az most jól sikerült nekem, jobban, mint egy előt esetében, gratulálók hozzá: mert bármily lelkisímerem orvosnak tünet is fél — nem az eset — hanem a megjelent cikk, én nem lennék képesre ilyen fondorlatosan készült boszu eszlekedésre, hanem mint becsültes ember, nyíltan és egyenesen lépnek fel és léptem is fel olyan egyen ellen, ki azt megérdemli.

A mit pedig az az, Szerkesztő urnak kell megmondanom az az, hogy ha becses lapjában az igazságot keresi és nyíltan leleplezi, akkor ne tegye azt oly módon, hogy egy különben talán még jó hírből álló egyéneknek, én nem lennék képesre ilyen fondorlatosan készült boszu eszlekedésre, hanem mint becsültes ember, nyíltan és egyenesen lépnek fel és léptem is fel olyan egyen ellen, ki azt megérdemli.

Aztán esind lett, néma esind. Mindketten leultek. Fejükét lehajtották az asztalra. Talán sírtak is, nem tudom, mert ilyen hangott nem lehetett hallani a künn tomboló vihar zajgatásától . . .

Jó hajóshoz illően kizsoktam nézni a partra mikor ideje nagy a vihar, hogy nines-e valami baj. De most nem mozdultam, vártam mit végez a két legény. Nem kellett soká várni. Megszólalt halkan az egyik, Júlió.

— Egyőnknek meg kell halni . . .

— Meghalni! . . . felelte rá Eurioé, mintha csak egyformán gondolkoznának.

Ugy éreztem, hogy megremegett minden tagom e beszédről . . . Halál! . . . zugta a szél odakünn s mintha megjellett lelkeim előt ott tánczolt volna örök kaczagással a halál . . . Megmozdultam a helyemen. A zöreje a két legény felütötte a fejét. Körülnéztek s egy-szerre mondták:

— Csak a szél . . .

Aztán megint esind lett. S ebben a nyomozást eszindem egy létezőre félni kezdtem. Kis vártatva megszólaltak újból.

— Nem félek a haláltól Júlió? . . .

— Nem félek . . .

— Mi lesz szegény anyáddal? . . .

— Neked is van anyád . . .

— Nekem is . . .

— Egykém veszit mind a kettő . . .

— Mind a kettő . . .

el ne követett volna és ha azokat mindannyiszor így pellengéren állítjuk, sok örömosztonizációt tönkre tehetnénk, és bizony még azon kevesekből is ki lehetne ölni a közpályai iránti szeretetet, a kibben és ha megfogya is, de nem megtörve — még él.

Egyébként a vizsgálat eredménye előtt nyugodt lelkiismerettel hajtom meg fejeimet, mert érzem, hogy hanyagságom még sohasem okozta senki halálát és mert soha bosszút állani így nem szoktam és magamat annak eszközüül sem adom.

Maradtam Tekintetes Szerkesztő urnak
Székesfehérvár, 1902. március 27.

tisztelettel

Dr. Palánszky Miklós
vizafirászi kerületi orvos.

Erre a nyilatkozatra két megjegyzésünk kell, hogy legyen.

Magában a nyilatkozatban elismert tények lettek kötelesegrünk, hogy az esetet — egy teljesen közömbös förtőzést tudomást szerezvén róla — nyilvánosságra hoztuk. A sajtónak nincs más felgyere, mint a nyilvánosság, az újságíró nem spiezi, a ki foljelenéseket gyárt, ahhoz pedig, hogy magánután mondja meg véleményét, sem joga nincsen, sem nem hivatalosa. Azt pedig csak mindenki belátja, hogy egy irószalt mellől látatlanban kezelt s elhalt és halottkémlel alá nem vett gyermek esete elég fontos dolog ahhoz, hogy az szová téessék. Vissza kell tehát utasítanunk a „személy-elleni hajszá” és a „bosszú eszközüül való felhasználás” vádjait. Hogy olyan diszkrétül adtuk hírt az esetről, annak is csak az az oka, hogy Palánszky doktor ur orvosi működéséről mindaddig legkisebb panaszt sem hallottunk. Az animozitás vádja hát igazán nem illik ránk. Tisztaban vagyunk mi azzal, hogy mi a saját kötelessége, mi megteszük a magunkét minden esetben, mindenki szemben s ha azt diktálja a kötelesség; mindenki — de különösen a gyöngébb, a védtelenebb — mellett. Az orvos ur jól tudja azt, hogy ha a kép esnyát mutat, nem a fotografus érte a hibás.

A mi pedig azt az „orvos kollégát” illeti, tartozunk kijenteni, hogy sem közvetlen, sem közvetve nem folyt be, nem adott iniciatívát rá, hogy ez a dolog nyilvánosságra kerüljön. Teljesen indifferens helyről hallottuk az esetet, még éppen a képen, hogy az illető orvos azt mondta az anyának, mikor panaszokdát neki: „miért nem szóltak nekem, ha Palánszky doktor ur nem érti nek.” Szelogyan sem helyes

— Menjünk... esónak van kikötve a „Vesztő”-sziklásban... Az idő éppen alkalmas... Bevezünk a tengerre... A ki erősebb lesz, vissza jön illához... Beesletés munka, fogadod?...
— Fogadom...

Aztán összelelkelték. Hallani lehetett esónos zokogásukat. Hirtelen kiléptek a viharba. Én velem meg az történt, a mi akkor szokott előfordulni az emberrel, mikor álmban kergetik; hogy hiába orokdik az ember, nem tud üldözni elől menekülni. Nem voltam képes megmozdulni, mintha oda szegezték volna a padhoz. Hang se jött a torkomra, hogy kiált-hattam volna. Csak sokára tudtam föleszámni s utyára értem, hogy ki tudtam rohanni az utyára.

A vihar kegyetlenül dühöngött, talán még ugy soha! Mint a rémes árnyak, úgy sarrantak el fejem fölött a rikácsoló viharhadarok. Emberfeletti erővel belekialítottam az éjszakába: Segítség!... De elkapta hangomat a szél és elvegyült a vihar zúgásában. Mire nagy nehezen fölzörgöttem a hajósüpet már késő volt. Bevezett a két legény a háborgó, tajtékzó hullámok köz. Menteni lehetetlen volt.

Ott térdeltünk kis ideig a parton imádkozva, aztán lassan, szótlanul megindultunk hazafelé, mintha temetésről jöttünk volna...

Másnap este ott lent, Hovrana körül ta-

hát egy, a dologban ártatlan embert bele keverni. Ha ódium száll a közönségből valakire, az csak reánk szállhat. Végül megjegyezzük, hogy a mit közöltünk, azt anyá és a húzeliek elmondása szerint írtuk meg.

Megengedjük, hogy a fiu talán akkor is elhalt volna, ha bármely doktora e világnak naponta meglátogatja, de ez talán még sem olyan bizonyos dolog. Az de az eset közlése a köz szempontjából azért volt helyén való, mert az orvosok ezután óvakodni fognak, ha még oly sok dolguk is, lesz hasonló eset megtörténtét, gondolván: ez a rossz skribler megtudja a dolgot és kirjja.

Ilyen rossz emberek vagyunk mi.

A plebános botránja.

— A „Székesfehérvár” tudositójától. —

Eresztétek hozzám a kiadédeket...

Az országúton sétálunk, szemlélvén az életi kezdő természetet. Két jámbor földműves asszony jött utánam s hallottam, a mint szenvedélyes szavakkal tárgyaltak valamiről, majd közelebb értek hozzám s tisztán kivehettem, mint szidalmazták papjukat.

— Megállj! asszony, szólalt az egyiknek
hogyan mered káromolni Isten szolgáját?

— Hogyan-e? No hát jó aram, nem ismerlek ki vagy, de gyere velünk, aztán majd meglátod, hogy szabad-e pizkolnom a — prít békét.

Elmentem az asszonnyal s bizony nem én teleték róla, hogy látom és hallanom kellett a szidalmak alapját.

Egyszerű a dolog, nem is olyan érdekes, mint a milyen fölláborító. Egy pap, Vadkerty József, Szabad-Bathyán esperes-plebánosa a községi iskolában nemesk hogy veri a gondjárta bizott gyermekeket, de nyomorokot csinál belőlük s példáját természetesen a tanító kisasszony is követi, úgy hogy a falu és környékbeli iskolás gyermekek a hid alatt elbujva, kazelokba elrejtőzködve töltik a napot, de iskolába még erővel se lehet behuzni őket, mert félnek a plebános ur és a tanító kisasszony szigorától.

Egyik áldozata a plebános urnak, egy tizenkét éves kis fiu, a Mihályi Janesi most is a Szent-György kórházba fekszik, a szemét kellett megoperálni, meg a karját gyógyítani, úgy végig verte a főtiszteleendő ur, nagyobb dicsőfégre talán az Ur Jézus ama mondásb-

láltnak meg mind a kettőt egymást átölve...
Itt megallt az öreg s nagy, piros kendővel töröltegette a szemét, melyben két könnyesepp csillogott.

— No úgy, lissák öreg vagyok, de valahányszor visszagondolok az arra éjszakára, hát mindig megere a szememből a köny... Hogy aztán a kis illára, hogyan hatott a szomorú hír, hát látták... Gyöngé, gyerekes lelke megrendült a fájdalomtól. Most ott jár érlelmetlenül, elborult elmével a sziklás parton s várja, hogy mikor jön már luza Julió, a vőlegénye...

Mintha most is hallanám az Adria fodros hullámának lágy suttozását, a mint egymásba ölelkezve édes szerelemről beszélgetnek... A sziklás part orokzód, naranes és palma ligetbeitt meg százféle újongó madárékek hangzott fel. A ragyogó napsugárban pedig fürdött minden: fü, fa, virág... S ebbe a gyönyörű harmóniába belevegylt az édes, melankólikus, szomorú dal, mely egy aranyos szöke haju lányka lelkéből fakadt. S a hogy' ott a hullámverte, sziklás parton föltintt előttnünk, a mint révedező tekintettel a semmiségbe bámult, úgy láttuk, mintha egy művésziessen megfestett Madonna-kép volna...

nak: engedjétek hozzám a kiadédeket...

De hiszen, ha csak ez az egy eset volna, menteni tudnók azt, hirtelen támadt szenvedélyvel, amelynek, gyalró emberek, mindannyian alá vagyunk vetve.

Ámde ez a plebános ur mint valami mesebeli szörnyetev legalább hetenkint egyszer áldozatot követel s vére lázad föl az emberek látván, hogy mint bánák itt is, ott is a szégyen néposztályllyal, a melynek sem intelligenciája, sem anyagi ereje nincsen, hogy védje magát. A szégyen embert, a gyöngét, azt mindenki a lába kapuzójának nézi, a kivel azt tehet, a mit akar. És nincsen orvosság ellene.

No hát mi majd megkeressük az orvosságot és meglátjuk, vajjon ilyen módon fogják-e Magyarországon a kulturát terjesztetni, a nép között a szocializmust, a vallástalanosságot — nem az agitátort — de a Vadkerty Józsefek így fogják-e szabadon terjeszthetni az országban? Vagy talán az volna a vallásossághoz tartozó, hogy Vadkerty József plebános ur és Csap Stefánia kisasszony továbbra is szó nélkül, háborítatlanul üssék verjék a gyermekeket, nyomorokkák tegyék őket? Nem, urak, a vallásosságot ilysműki kopönyegnek ne tessék használni. Tisztelje meg a papi reverendát a ki horlja, vagy pedig nem érdemel tiszteletet.

Tessék elolvasni ezt a sorozatot:

A kis Mihályi Pista január utolsó napjaiban nem tudta a katekizmusból feladott leckét. Ő azt állítja, hogy olyan sok volt, hogy nem bírta megtanulni, de ez mellékes. Vadkerty plebános ur reávigott botjával néhányszor, aztán kiütrödelte. A gyerek sírt s ekkor a mint a főtiszteleendő ur a padok előtt, mellette elhaladt, hátulról öklével akkorát ütött a nyomorult kis fiu arcába, hogy ennek balszemét eltörtötte a vér s azonnal feladagdt. A gyermek most már bizony bőgésre fogta a dolgot.

— Nem hallgatsz te kutya kölyök? — toporékok a plebános — és vastag botjával olyat huzott a gyermek karjára, hogy annak még most is, két hónap múltán, ott a nyoma.

A gyermeknek esig ott kellett maradni az iskolába s bekötött szemmel is, hidegvizes borogatással nem néhány napig még bejárt. Ámde szemé folyton rosszabbul lett s a kövekvetző héten már igen nagy fájdalom volt, ugy hogy 'anya elvitte a kórorvoshoz. Ez a kórorvos ur kiállította az orvosi bizonyítványt, hogy a sérülés „nyolcz napon belül gyógyuló könnyű testi sértés”.

A nyolcz nap ugyan már mintha elmúlt volna s a gyermek a Szent-György kórházban rajta végeztet s jól sikerült operáció daczára még most is a kórházban fekszik, de ugyan ki vizsgálja azt, hogy a szögny ember bédnak miért nem adják ki a súlyos testi sértésről a visum reportamot, mikor tényleg súlyos testi sértést követett el rajta?

Ekkor tájt már nagyon sok rovás jött össze a faluban Vadkerty urra és az emberek biztatására az anyá bátorságot vett magának, orvosi bizonyítványt nyalta a kezében panasszkodni a hatóságoknál. Mindenütt forma hiba volt a dologban, hiába járt Mihályi Jánosné a pöspöki palotában is, a dologból nem lett semmi. De mégis valami. Vadkerty ur azt mondta az anyának: megfizet minden költséget, csak pusztuljanak a községből...

De ismételve hangsúlyozom, hogy ha ez az eset magában álló volna, nem mentő de enyhítő körülményeket tudnék felhozni az esetre. Ám de forduljon bárki Szabad-Battányra, a kishelyre, a szárhégyi néphez, kérkezésködjék az iskolai állapokról, majd meglátja miket fog ott hallani.

A kis Tóth Juliska, egy 11 éves leányka süket attól a pontolót, a mit Csap Stefánia tanító kisasszony mért a füle tövére.

Fodor Márit a pap botjával verte kékre, napokig fektült a kis leány, meg mozdulni tudott. Ugyan így járt a kis Nagy Lajos, a ki ezóta folytonos remegésben van.

Az *Unyi János* szárhegyi lakos 8 estendő fiát imélt Csap Stefánia tanító kisasszony "kezelte." Ez a bőségs dárma egy kemény asztalnyomatással beverte a fejét a kis *Unyi fiának* és véresen vitták azt hasa szélére lakására. *Unyi János* már egy kissé keményebb természetű ember s nem sokat tekerőztört az elégtétellel. Nem járt az semmiféle hatósághoz. Elment a kisasszonyhoz, elment a paphoz s ott mindkettőnek olyan leplezetlenül mondta el a véleményét, hogy azt mi itt le nem írhatjuk.

Vajjon nem szegyenlik e magukat főtisztelőt és e tanító kisasszonyt, hogy attól a földmives embertől olyat kellett hallgatniok, a mit guny, kacaj és kárörvendés közt az szájról-szájra az egész falu népe s nem tehettek ellene semmit?

Kocsis Sándor öreghegyi lakos fiát a padra fektette a főtisztelőt ur s miután kellően ellátta a botjával, *temporán rugta*, hogy tíz napig dagadt volt utánna s a kék foltok nyoma két hét után is megfűszott.

Vizből Kati szárhegyi lakosné leányát, *Zsepka István* kishegy lakos fiát, *Táko József* öreghegyi lakos fiát mind olyan sulyosan bánalmazta, hogy azok sérülése napokig közszemléje volt a környékbeli lakosságnak. Mindegyik külön elég lenne egy-egy fegyelmű, némelyik kriminalisztikus eljárásra.

Az esetek közül csak a *sulyosabbakat* válogattuk ki és mind olyanokat, a melyek a legutóbb hónapokban történtek.

Eles hangon tettük azó *Vadkertye* plebánus ur és *Uzap kisasszony* botnyárait, de még elősebben kellene szóvá tenni, hanem csak a szigoruan konstátált tényeket vittük volna. Senki sem merje az eseteket szóvá tenni, mi belenyúlunk a darázsészekbe, az igazság és a népevelés érdekében. A ki tudja: védje meg a plebánus urat és tanító kisasszonyát.

HIREK.

Előzetési felhívás!

Féjvármegye és Székesfehérvár város közönségének előleges bizalma tette lehetővé, hogy ez újságot, a vármegye székhelyéről **Székesfehérvár**-nak nevezve, megindíthassuk.

Rövid egy havi fennállása alatt alkalom volt jelezni az irányt, a melyben a **Székesfehérvár**-i vezetni fogjuk.

Eltérő ez az irány a rendes újságírói-, vagy még inkább vidéki sajtóbeli szablonoktól. Sem pártköz, sem személyekhez köve nincs, maga elé kitűzött célja is csak egy van: mindenben és mindenkor megírni azt, a mi igaz és a mi a közérdeket érinti. De itt azonban tekintet nélkül bákire, hatalmasra vagy kicsire, rokonszenvre vagy ellenszenvre. Ezek a fogalmak a mi szerkesztőségünk helyiségeiből származnak.

Gondoskodtunk arról, hogy a megye minden közegéből s a város minden társadalmi osztályából megbízható tudósított legyenek, a kik révén gyorsan és pontosan értesíthetjük olvasó közönségünket minden fontos és érdekes eseményről. Sajtóbeli ellenőrző tisztukhoz híven szóvá tesszük mindazt, a mi hibás, a mi visszás előfordul, de éppen olyan lelkiismeretesen, minden fölünk teltetők öronkból támogatjuk azokat az intézményeket, a melyek hasznosak a közre, valamint hogy bárki személye igaz érdemeinek nálunknál lelkesebb, igazabb elismerője nincsen.

Szeretünk a dolgoknak mélyére nézni s a felvilágosodás, a haladás hívei vagyunk mindenben. Pártokhoz nem tartozunk, függetlenül mondjuk ki véleményünket.

Tényben az igazságot, véleményben legjobb meggyőződésünket megírni, ez volt a **Székesfehérvár** szerkesztőjének újságírói pályája alatt mindig elve, ezt követte s ez után fog igazodni a jövőben is. Bizvást

bizunk, hogy becsületes küzdelmünk mint a hogy e rövid idő alatt, egy ezután is elismerésre fog találni.

Tisztelettel kérjük az olvasó közönséget tapunk előzetésére és a hátralekös előfizetésre beküldésére.

Székesfehérvár, 1902. március 29-én.

A "SZÉKESFEHÉRVÁR"

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Lapunk legközelebbi száma a husvétli ünnepek miatt szerdán jelenik meg.

— **Husvétli.** Két nap óta zarándokolnak a hívők a templomokba, a melyeknek hosszú gyászpompája feloldói lelkünkben a világ egyetlen legfényesebb tragédiájának emlékéit. A hideg, kavargó szélben a templomok nyitott ajtóiból felhangzott tegnap Jeremiás próféta megható siralma, ma este pedig emelkedett szívevel száll a fohász a mindenhatóhoz: feltámadott...

— **A verébi polgári kör.** Veréb nagyközönségben a napokban alakult meg a **"Verébi polgári kör"**, verébi **Végh István** elnöklete alatt. Titkár **Szűcs Károly** lett. Az alakuló közgyűlésről szóló jegyzőkönyvet és az alapszabályokat felterjesztették a helyigazgatásnak.

— **Romlott hus.** **Paauer István** m. kir. városi allosorosa ma délelőtt jelentést tett a rendőrfőkapitányságnál, hogy a fogyasztási ügynek, a vizsgálát alkalmával **Szabó Gábor** Szegény-Marich utcai mészárosnál egy fél szárvasarharu husát találták piszkos és undort gerjesztő állapotban, valamint két darab levágott borjút, a melynek hol való levágatásait igazolni nem képes. Miután **Szabó** ellen már több ízben volt hasonló panasz, a kihágási törvény 88. évi VII. t.-cz. 154. §-a alapján szigorú büntetésben részesül.

A szövetkezetek megrendszabályozása.

Még **Hogdás Sándor** minisztersége alatt: a kereskedelmi miniszterium kérdőíveket bocsajtott ki a kereskedelmi és iparkamarákhoz, melyben a kamarák észleletét és véleményét kérte ki az utóbbi időben rohamosan szaporodó fogyasztási szövetkezetek tekintetében. A kamarák véleménye már beérkezett s **ögyvértelnök a szövetkezetek ellen foglalnak állást**, mint a melyek a régi kereskedelmi czégek pusztulását idézik elő és így állami szempontból is károsok, minthogy számos adózálanysít tesznek tükre, a nélkül, hogy az adómentesség élvező szövetkezetekben a helyükbe új adózók lépének. E mellett a fogyasztási szövetkezetek még a **fogyasztók érdekeit sem képesek szolgálni**, mivel a fogyasztási árak a szövetkezetek drága vezetése és szakértelmetlen kezelése folytán semmivel sem olcsóbbak a közvetői koreskedelem útján fogyasztás alá kerülő ezlíkek áránál. A kamarák e kedvezőtlen véleményének ellensúlyozására a **"Hangya"** központi szövetkezet felterjesztéssel fordult a kormányhoz. A fogyasztási szövetkezetek törvényes szabályozása s terve vett szövetkezeti törvény körében fog megtörténni, melynek javaslatát **Nagy Ferenc** államtitkár fogja elkészíteni. Értésültek szerint az új javaslat a **normatív-rendszer alapján áll**, minthogy az utóbbi években túlságosan elharapódzott s rossz irányba terelődött szövetkezeti ügy a kormány véleménye szerint **intenzív állami felügyeletre szorul**.

— **Névváltoztatás.** **Iromda József** tárnoki főtanító ügy a maga, mint **Ferenc** és **Dénes** nevű gyermekeiknek vezetéknévet **Háziasz-ra**, — kiskori **Kramatics** Odón sárbogárdi lakos nevét **Zoltán-ra** változtatta.

— **Tánczvigalom.** A ráczalmási izraelita bölgyközönség e hó 22-én az odaváló **kaszóni** összes helyiségében jótékony czélú tánczvigalmat rendezett. A rendezőség dr. **Vajda Kálmán**, **Bruk Manó** és **Bruk Sándor** uronkból és **Bruk Juliska**, **Bruk Ida**, **Bruk Bella**, **Fritz Ilma**, **Fritz Mariska**, **Führer Irénke**, **Hölczler Kató**, **Krámer Sarolta**, **Ro-**

zonzwaig Jolanka, **Schwarz Irén** és **Szobél Róza** kisasszonyokból állott.

Nekik köszönhető a tánczvigalom erkölcsi és anyagi sikere. Különös elismerés illeti meg a rendezőséget azért, hogy nem csak a maguk, hanem az apró világ mulatójáról is gondoskodtak. A gyermekek részére is volt táncz és kedv dőlütáni 3 óráról 7 óráig, a mikor aztán a nagyok következtek. A jelenvolt holtgyék névsora a következők:

Asszonyok: **Bruk Arnold**, dr. **Bruk Ferencz** (Nagyperkátá) **Bruk Rezsóné** (Dunapentele) **Bruk Manóné**, **Bruk Sándorné**, **Bruk Vilmosné**, özv. **Deutsch Antalné**, **Fischer Gyuláné**, **Fritz Jakabné**, **Führer Mórné**, özv. **Friedmann Mórné**, **Hölczler Józsefné**, **Reichenfeld Arminé**, özv. **Reményi Aladárné**, **Reichenfeld Mórné**, özv. **Rosenzweig Józsefné**, **Roth Arminé**, **Schwarz Gezákné**, **Szobél Lewyóné**, **Vadnai Salamonné**, dr. **Vajda Kálmán** stb.

Leányok: **Bruk Juliska**, **Bruk Ida**, **Bruk Bella**, **Deutsch Mariska**, **Fritz Ilonka**, **Fritz Mariska**, **Führer Irén**, **Hirschler Ida**, **Hölczler Katicza**, **Krámer Sarolta**, **Reményi Ilonka**, **Rosenzweig Jolán**, **Rosenzweig Lontika**, **Schwarz Irén**, **Szobél Róza**, **Szobél Ilonka**, **Weszely Ilonka** (Dunaudony) stb.

A jótékony czéla való tekintettel felajánlott szívesek voltak: **Frankl Izidorné** (Galambosi), **Frankl Zsigmondné** (Dunapentele) 6 koronát, **Vásárhelyi Ernő** (Radicez) 6 koronát, **Borovitz Samu** (Dunaföldvár), dr. **Löwinger Sámuel** (Dunaudony) 5—5 koronát, dr. **Bruk Ferenc** (Nagyperkátá), dr. **Kemény Kálmán**, **Steiner Filippné** (Dunaföldvár) **Schubert** és **Schlesinger** (Székesfehérvár) 4—4 koronát, **Baumgarten Antal** (Dunaföldvár), **Förstner Sándor** (Nagyperkátá), **Farkas Sámuel** (Dunapentele), **Klein Gyula** (Nagyperkátá), **Klein Simon** (Nagyperkátá), **Krausz Joachim** (Dunapentele), **Réti Gábor** (Dunaudony), **Rotter Lajos** (Dunaföldvár), **Sándor Aladár** (Nagyperkátá), **Schwarz József** (Nagyperkátá), **Szekulesz Manó** (Dunapentele), **Weszely Imre** (Dunaudony), **Welter Károly** (Dunaudony), **Weisz Jakab** (Dunapentele) 3—3 koronát, **Bruk Arnold**, **Bruk Simon** (Dunapentele), **Fischer Sándor** (Dunaudony), **Friedmann Mór** (Dunapentele), **Goldner Sámuel** (Dunapentele), **Kálmán Aladár** (Budapest), **Lusztig Sándor** (Dunapentele), **Neuwrth Dezső** (Dunaföldvár), **Szics Miklós**, dr. **Vajda Kálmán** 2—2 koronát; **Bruk Armin** (Dunapentele), **Bruk Rezső** (Dunapentele), **Billet Mihály** (Dunaföldvár), **Führer Mór**, **Fritz Antal**, **Keszeg Ferenc** (Dunapentele), **Krausz Dezső** (Dunapentele), **Lusztier Sámuel** (Dunapentele), **Sándor Aladár**, **Mór Strasser Lipót** (Dunapentele), **Steiner Mór** (Dunapentele), **Schwarz Géza**, **Steiner Dezső** (Dunaföldvár), **Vérsi Mihály** (Dunaföldvár), **Wimmer Gusztáv** (Dunaföldvár), 1—1 koronát, végül **Szobél Lewy** 60 és **Hölczler József** 40 forint. A jelentékeny összegű tiszta jövedelmét a rendezőség több jótékony egylet közöl fogja felosztani.

— **Nemes adomány.** Nemesszivű főszé alapítványtérli őrési bennünket bieskai levelezők **Keller Szilárd** szül. **Császár Julia** urnó a bieskai ev. református egyház részére ezer koronát adományozott, hogy annak kamatából évenként szegény gyermekeknek ruhának lel. Az alapítvány néhai **Császár Károly** volt takarékpénztári pénztárnok nevével "Cszászár-alap" nevet nyert.

— **A Duna halottja.** Eresi közönségben a napokban **Guti János** oda való lakos a **Duna** partja mellett egy a hullámok által felvett férfi hullára akadt. A holttestet kihalszáván a vizből, megalapították, hogy **Krausz Jakab** szepes megyei születésű asztalossegéd a halott megismerésére került a vízbe, azt a vizsgálat fogja megállapítani, miután azonban kikerül a rendezőség nem látásznak rajta, valószínű, hogy öngyilkosság esete forog fenn.

— **A Mostoha.** **Kmetz Ferenc** bieskai uradalmi gépész másodsor hazasodott s az új feleség az első házasságból származott fiúval, a 15 éves **Józseffel** állandóan éretteze mostohaságát. Gyakran ütötte, verte s a serdülő fiú annyira szívére vette nehézsorsát, hogy szerdán délután a park egy fájára felakasztotta magát. Mire észrevették, már halva volt, az elkeseredett fiatal lélek megtért édes anyjához.

— **Rajzkiallítás.** Az iparosságok tovább képző rajztanfolyamában készülő rajzok husvét vasárnapján és hétfőjén d. e. 9—12-ig és

d. u. 2—5-ig az ipartestület üléstermében (Jókai-utca 2-ik szám) ki lesznek állítva. A rajzok megtekintésére felhívjuk az iparos-mesterek, valamint a nagy közönség szíves figyelmét.

— **Hangverseny.** Jövő vasárnap, április hó 6-án este 8 órakor a városi színházban Balassa L. Kálmán, a ki a mult esztendőben Székesfehérvárról Szombathelyre költözött, hangversenyt ad. Balassa, a ki eltávozása óta a fővárosban is jelentékeny sikert aratott egy hangversenyen, kiváló tehetségű művész ember, a kinek estélyére Szombathelyről is számosan fognak előjönni. A hangversenynek — amelyen különben Leéb Erzsike is közreműködik — műsora a következő:

1. **Goldmark:** Hegedűverseny I. tétel, nagy zenekar kísérettel előadja: Balassa L. Kálmán.

2. a) **Godard:** Berceuse b) **Wieniawski:** Polonaise zenekar kísérettel előadja: Balassa L. Kálmán.

3. **Mendelssohn:** Sextour: Menuette—Allegro vivace. Zongorán előadja: Leéb E. urhölgy vonós zenekissérettel.

4. a) **Simon:** Berceuse b) **Dvorák:** szláv tánczongora kísérettel előadja: Balassa L. Kálmán.

5. **Mendelssohn:** Hegedűverseny I. tétel, zenekar kísérettel előadja: Balassa L. Kálmán.

— **Eléglet.** Még január havában történt, hogy Gál Ferencz az ezredéves iskola tanulóit, tantájo rész magaviselete miatt ebédre marasztalta papir galuskára. Gál Ferencz azonban a helyett, hogy büntetését kitöltötte volna, megszökött az osztályból és anyjának Gál Józsefné szülőm-utcai lakosnéknak elpanaszolta, hogy tanárja bezárta. Az anya, fiának siránkozására miatt oly dübbe jött, hogy a tantót megverésel fonyogtate. Az illető osztálytanító a rendőrségnek tett feljelentést. Az ügyet a napokban tárgyalta Kuthy Fülöp rendőrkapitány, ki a szajás asszonyt 40 korona pénzbüntetésre, meg nem fizetés esetén 4 napi elzárásra ítélte. A megbüntetőt asszony a városi tanácsoshoz fellebbezett.

— **A koldusok hagyatéka.** Egy összehatópórdott anyókat állítottak elő a rendőrség, hatóság engedély nélküli koldulás miatt. Az öteg koldus asszony neve Horváth Erzsébet, 62 éves szabad-batányi lakosné. A rendőrség önösen védekezett az ellen, mintha 6 engedély nélküli koldulna, sőt még egy hádozóbiletét is felmutatott, melyet a koldusok viselési szoktak. A rendőrség azonban nem elédett meg anyi igazolással, mert kitűnt, hogy a biletta Horváth Erzsébetnek nem jogos tulajdona. A rendőrkapitány vallására azután elmondta, hogy a biletát Pollák Mari koldus-asszony, ki a mult évben halt meg, hagyta örököség képen. A rendőrség Horváth Erzsébetet öt napi elzárásra ítélte. Büntetésének kitöltése után illetőség helyére toloncolódik.

— **Haldózás.** Kronhofner Antal, a székesfehérvári ipartestület jegyzőjét sulyos csapás érte. Deszki fia 22 éves korában folyó hó 26-án hosszas szenvedés után elhunyt. A fiatal ember korai halála talán engesztelő áldozat lesz abban a harobban, a mely az ipartestületi betegsegelyző pénztár közeleiben az iparosokat két részre osztotta, éppen egy a Kronhofner Deszsi részére szabálytalanul kitalványozott segély ügyében. Az utalványozás formailag szabálytalan, helytelen volt, de lényegében — mint a tragikus gyász eset igazolja — nem volt vissza élés. A támadások jó hiszeműek voltak és az egyenlő rend kedviért történtek, de mindenkinek el kell ismerni nos, hogy a segély felvétel is jó hiszemű volt.

— **Hirtelen halál.** Sulyos csapás érte Kuthy Fülöp rendőrkapitányt. Fivére Kuthy János, gazdatiszt gróf Winpfer orosz-i uradalmában, tegnapielőtt hirtelen ercszil lett s csakhamar meghalt. Utolsó szavai ezek voltak: — Megmregyeztek!

A család ennlifogva felboncoltatja kedves halottját, de a boncolásból kétségben kivül megállapították, hogy a fiatal 29 éves férfi halálát szívelrozsis okozta.

— **A passzió játékok.** Az Eszékéről ideérkezett ó-bajor passziótársaságnak a színhelyi

bizottság két napi előadást engedélyezett. A harminez tagból álló társaság városp, vasárnap este fél 8 órakor tartja előadását a városi színházban: *Belshazzel* a *Golgothái* ezimű némajátékot. Hétfőn ugyane darabbal két előadás lesz, délután 4 és este 8 órakor. A képek sorozata a következő:

Abrahám áldozata.

A pásztorkor értesülése.

Jézus születése Betlehemben.

Az elbűbösös Egyiptomban.

Jézus gyermekokora.

Jézus megkeresztelése a Jordánban.

A bevonulás Jeruzsálemben.

Az utolsó vacsora.

Krisztus az olajfák hegyén.

Krisztus Kaiifás előtt.

Péter megtagadása az udvaron.

A megkoronázás és megostorozás.

Krisztus Pilátus előtt.

A fájdalom ut.

A keresztre feszítés.

A keresztről leemelés.

A sirba tevés.

Krisztus dicsőségese feltámadása,

— **Az iparegyesület a miniszternél.** Gróf Zichy Jenő, Székesfehérvár országos képviselője, mint az Országos Ipar Egyesület elnöke tegnap vezette az iparosokat Horváth Nándor kereskedelemügyi miniszterhez, a ki a gróf üdvözli szavaira így válaszolt:

Nagyon örülök, hogy igen tisztelt szónok a bizalmat hangsúlyozza; azt tartom én is, hogy a bizalomra kell alapítanunk minden működést. A felajánlott bizalmat fel is fogom használni s e bizalmat nem szavakkal, hanem munkával fogom viszonzni. A helyzet, különösen azon a téren, a melyen egyesületi működik, nagyon nehéz; az kibontakozásra vezető utakat megtalálni nem könnyű feladat. Az iparfejlesztés az utóbbi évtizedekben olyan sújtásdógos volt a helyzet, hogy ma ellentéteket és akadályokat kell elcsinálni. Bizonyos, hogy a kötelezés, a mely rém vá sulyos; ismerem azt, és pedig nemcsak mint miniszter, hanem régebbiről, mint képviselő is láttam és ismerem azokat a bajokat, melyekkel az iparnak, különösen a kisiparnak küzdenie kell. Támogatásukra számítok és a magam részéről is a legmesszebb menő támogatást ígerek.

— **A kerületi parancsnok megkeresése.**

Bihar Ferencz altábornagy a m. kir. V-ik honvéd kerületének újonnan kinevezett parancsnoka ma délelőt vette át hivatalát, a helyőrségi összes tisztikar üdvözölte mellett. Fel 11 órakor teljes díszben vonultak a különböző fegyvernemek képviselői a kerületi parancsnok-ság nagy termébe, a hol Panos tábornok, kerületi helyettes mutatta be a kerület tisztjeit, majd a helyben állomásozó honvéd tisztikart. Azután következtek az utlanusok Matie Henrik alezredes, a 69-es gyalogos ezred Szukic Emil alezredes parancsnoksága alatt, a és es kir. m. néneskari tiszték és csendőrség ifthon idező tagjai. Bihar altábornagy a honvédséghez és csendőrséghez magyar, a közös tisztkekhez német nyelven intézett katonás, szép beszédet és mindgyökiben hangsúlyozta a polgársággal való békés és jó egyetértés szükségességét.

— **A polgári lövészegylet közgyűlése** április 6-án tartja meg br. Fiath Pál főlövész-mester elnöklésével, délelőt 10 órakor a város-háza nagy termében. A tárgysorozat a következő: 1. A főlövészesternök és pénztárnoknak jelentése az egylet 1901. évi működéséről, illetve a pénztár állapotáról. 2. A számvizsgáló bizottság jelentése. 3. I. választmányi tag választása. 4. Az 1902. évi költségvetés megállapítása. 5. Netán teendő indítványok tárgyalása.

— **Az előtnt kereskedő.** Friedmann Antal a kinek a városból való távozása sok szűke szédre adott alkalmat, tegnap megszerkeszt Székesfehérvárra s a kerékpár egyesület szám-mádsáit rendben átadta az egyesületnek.

— **A senekedvölök egyesületének** választmánya Havranek József kir. tan. elnökletével a hó 25-én ülést tartott, a mely alkalommal dr. Birbauer Viktor gyghangulag aligazgatónak, Reharska Vilmost pedig könyvtárnoknak választották meg. Elhatározták azután, hogy az egyesület, pénztára javára május hó első felében hangversenyt rendez. Szenczy Gyző a

ezüstérez rend gymnasiuma igazgatójának közönetet szavaztak, hogy a Városp püspök tiszteletére rendezett hangverseny czöljaira a fizegymnasium dísztermet átengedte, valamint közönetet mondott Klökner Józsefné, Schwarzobach Flóra urhölgyeknek, Harmann Ede és Tomm Béla zenetanároknak közreműködésükért. Harmann Ede azután, mint az akkori hangverseny dirigense, a választmány elő terjesztette azt a sörélmét, a mely a „Székesfehérvár és Vidéke” ezimű lap részéről érte, a mire a választmány egy határozott, hogy Harmann tanárnak éppen a sörteni aközött ezikk szakkelt tájfékozalanságra s az általa közöztett két rektifikáló közleményre az illető lapban megjelent válasz kibővíja adja meg az előgletet, minden objektív ember szemében. Ezzel az úrva véget ért.

— **Vendégli bérlét.** A székesfehérvári polgári lövölde vendégli helyisége folyó évre bérlé adatik. Ajánlatok április hó 15-ig, Pote János kölcsönös népegyletű egyleti főpénztárnoknál nyújtható be.

— **Anyakönyvi hírek.** 1902. évi márczius 22-től márczius 29-ig.

I. Halalozás:

Heizer József rkath., 8 éves, tüdő- és gége sorvadás, Tolnat-utca 30 sz.

Özv. Vargha Józsefné, szül. Szepelt Teréz, rkath, magánzó, idült veselő, Kozhák-utca 6.

Dittmar Otília, rkath., 14 hónapos, kanyaró folytán tüdőből, Várkúrt 39 sz.

Woller Mária, rkath., 2 napos, veleszületett gyengésg, Szt.-György közökház.

Wetzel János, rkath., nyug. urad főszámv., 87 éves, Veszeli karolina férje, végelgyondulás, Várkúrt 39 sz.

Hoehenberger Róza, izn. munkásné, h. h. 19 éves, tüdőgimkór, Bécs XVI. Thaliastr. 39 sz.

Woller Erzsébet, rkath., 3 napos, veleszületett gyengésg, Szt.-György közökház.

Márián György Ferenc, rkath., 3 éves, tüdőből, Várkúrt 41 sz.

Kronhofner Deza, rkath., sőt-segéd, 22 éves, tüdővész, Alsó-kiálytor 1 sz.

Szalai Imre rkath., 18 hónapos, gümös agyhártyalob, Cautora-utca 35a sz.

Horák Imre, rkath., 9 éves, kanyaró után agyhártyalob, Széchenyi-utca 47 sz.

Kovács József ev. ref. 10 napos, gümös tüdővész, Széchenyi-utca 46 sz.

Kovács Sándor ev. ref., 12 napos, veleszületett gyengésg, Sörpince-utca 15 sz.

Kasó Ferenc és Nofczér Mária halva születte fia, Kigyó-utca 37 sz.

Taschler igazgában: Koller János, rkath. gazdasági cseledő, 80 éves, végelgyondulás, Szt.-György közökház.

— **Piaczi árak.** Székesfehérvár márczius 29-án. Buza: 9.60—9.80 Rozs: 6.70—6.80 Árpa: 6.30—6.40; Zab: 7.40—7.50; Kukorica: 5.00—

Az árak koronaértékben 50 fillérenkét értendők.

— **Időgenek névsora.** Márczius 29-án. Barnai Ignác „Magyar király” szállodája; Fauer Herman gym. tanár München. Viola József kereskedő Besteromg. Bihar Ferenc altábornagy Pécs. Braun J. utazó Budapest. Pollák F. utazó Budapest.

Endersz János „Fekete Sas”-szállodája. Klein Lajos kereskedő N.-Dorogh. Kalocsay Nándor utazó Budapest. Bartos Zsigmond kereskedő Budapest. Freund Emil utazó Stuttgart. Blau Mór utazó Bécs. Gerstner Alajos utazó Bécs. Zeilinger Albert kereskedő Grác. Freifelder Ignác utazó München.

— **A Világhíri Hálózat-Premier.** Styria, és Dürck kerékpárkó egyedül jövők raktára Krén I. kerékpárkereskedőnk Székesfehérvárról, hol kerékpárkó részre teljesen benendezett javító műhely van.

— **Divat.** A mostani női divat oly sokoldalú és változékony, hogy a kereskedő helyzetét nagyon megnehezíti, alig ki ideig díszítettek szallagok, a tavaszi és nyári sáisona nagy esik és a platinio dírat van kiltatása, általános minden divatkezelésnek a köztudott, hogy a ruhát lézeseben kiltathassuk, Blouzokhoz chiné szines, és fekete, széles szallagból dupla ceatos övek, mindezen divatot Ulmann és Weisz van hivatta, a t. hólyközönöség pártfogásával, a helyi piaczon képviselni és hogy a legkövetlebböl igényeknek megfelelőesen és minden divatkezelést már szülétesekor, beszerzesre, okvetlen a fő feltétel, a platinio, hogy a kelendőség kényserletes arra. Ulmann és Weisz megérdemli a közönség pártfogását, mert mindig azon volt, hogy minden veó igényének és izlésének megfelelőesen.

NYILTTÉR)

Pisky Eszter utóda

divatárucéig Székesfehérvár, Várkapu-utca 1. sz.

A mélyen tisztelt közönség figyelmébe!

Értésünkre esett, hogy czégünknek valamely ellensége azt a hírt terjeszti ró-lunk, hogy évtizedek óta fennálló üzletin-ke-t eladtuk volna. Nehogy igen tisztelt kö-zönségünk félrevezettségék, sietünk kijelen-teni, hogy nemcsak nem adtuk el, de azt minden legjobb tudásunkkal és akaratunkkal tovább vezetjük, reméljük: éppen olyan közmegeledésre, mint azt eddig vezetni tudtuk.

Kiváló tisztelettel

Székesfehérvár, 1902. márcz. hó 24.

Pisky Eszter utóda.

*) E rovat alatt közöltekkert nem vállal felelősséget a szerk.

Ház és szálló eladás!

Kórház-utca 21. számú ház, és az öreghegyen a borjukuti dűlőben a borju kúthoz a 4-dik hajlék 5 oktályos legjobb karban levő termő szállóval, kényelmes és tágas uri présházzal szabadkészből eladó.

Bővebb felvilágosítást a tulajdonos ad, Kórház u. 21. sz. alatt.

Nagy mosó és vasaló intézet.

Székesfehérvár Lakatos-utca 10. szám. (Bejárát a püspökség mellett.)

Minden fehérnemű gép nélkül a legtisztábban lesz mosva és a legszebben vasalva.

Műhelyemben mind kipróbált munkásnő van alkalmazva s a fehérneműek summit-féle szerrel etelve nem lesznek.

Pontos kiszolgálás!

Jutányos ár!

Vidéki megrendelések pontos időre elfogadhatnak.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve alázatos tisztelettel

Nagy Ignác.

fehérnemű tisztító intézete, Lakatos u. 10. (Saját ház.)

KÁVÉ

Santos I.	1 kg. K.	2.40.
Riolóvá I.	" "	2.80.
Jamaica I.	" "	3.20.
Ceylon 1-es	" "	3.20.
" finom	" "	3.60.
" legfin.	" "	4.-
Cuba Kigés.	" "	4.40.
Mocca legfin.	" "	4.20.
Jáva (arany)	" "	4.40.
gyöngy	" "	4.40.
Pörkölt vegy. legf.	" "	4.-

TEA

Törmelék	1 Dka. 6 fill.	4.-
Somlong	" "	10 "
Kayow (orosz)	" "	16 "
Mandarin	" "	20 "
Poccavirág	" "	24 "
Assain (legerős.)	" "	28 "
Osászár keverék	" "	28 "
saját vegyítés	" "	20 "

Szigethy Testvérek

gyarmatár. fűszer, esemesé és bor kereskedéknél Székesfehérvár, (Kossuth u.)

Kizárólag hazai gyártmány!

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Dús választék! Mindenemű kész férfi, fiu- és

gyermek öltönyök kaphatók a most megnyit

VIDOR IZIDOR áruházában, Sz.-Fehérvár Nádor-utca.

A legolcsóbbtól a legfinomabbig!

Pontos kiszolgálás!

Kék csillag áruház

Székesfehérvár,

Nádor-utca.

Dunántul legolcsóbb bevásárlási forrása!

Amugy is minden versenyt kizáró olesó szabott árainkból még külön

10% engedményt nyújtunk

készpénz vásárlásnál!

Óriási tömegek megvétele által:

1000 drb. csipke és selyem napernyő darabja	2 frt 50 kr.
Eututeas-ernyő (nap- és esőernyőre alkalmas) darabja	1 frt 08 kr.
Remek szép női tavaszi kabátok darabja már	3 frt 50 kr.
Gyönyörű szép batisztok és egyéb mosókelmék métere	17 kr.

*** ÁRUHÁZ A KÉK CSILLAGHOZ Székesfehérvár Nádor-utca.

Világhírű orosz
Karaván Thea

K. C. Popoff Testvérek
Moszkvában.

Legfinomabb
minőség.

Csász. és kir.
udvari szállítók.

Legfinomabb
minőség.

Szétküldési iroda: — BÉCS, —
VII/II. Breitengasse 9.

Kicsinyben

minden szakmabeli finomabb
kereskedésben kapható, ere-
deti csomagolásban.

Eladó szőlő!

Egy hét oktásos jó karban le-
vő szőlő — csinos nyaralásra
alkalmas lakházzal — nagy pin-
czével, az Öreghegy egyik leg-
szébb részén szabadkézből
eladó. Cím: a kiadóhivatalban.

Hirdetéseket felvételnek
a kiadóhivatalban.

Keil-lakk

legkötönyebb mázólo-szer puha padló számára.

1 nagy palack ára frt. 1.35. kr. — 1 kis palack ára 68. kr.

Szagtalan

padló-viasz „Gloria“

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer
kemény padló számára.

Arany-Fénymáz

képekreték stb. beanyozására.

1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujjonnan befestésére.

1 doboz ára 45 kr. — Mindenkor kaphatók:

FLITS PÁL FIA czégnél Székesfehérvárott.

Husvétii Képeslapok óriási választékban, kapható:
Eisler Adolfnál Nádor-utca.

Napernyők és divatos
saison cikkek ér-
keztek

Ullmann és Weisz
Székesfehérvár, Nádor-utca.

Hatóságilag
engedélyezett

Végeladás!

Mélyen leszállított árak!!

Ezennel értesítjük a n. é. közönséget, hogy üzlet-
változás miatt a rövidáru-, férfi- és női-divat
és vászonáru üzletünkben hatóságilag
engedélyezett **végeladást** tar-
tunk, miért is a raktáron levő:

Női-, férfi és
gyermek **czipóket**

harisnyákat, keztyűket, köténye-
ket, derékfűzőket, nap- és esernyő-
ket, csipkéket, szalagokat, **himzéseket** stb.
mélyen leszállított árak mellett
árusítjuk el.

A végeladás csak rövid ideig tart, mert f. év augusztus 1-én az
üzlet és raktárt a szemben levő Jellenek-féle üzlethelyiségbe helyeztük át s a
mai kor igényeinek teljesen megfelelően újra berendeztük és tovább vezetjük.

HERCZEG IGNÁCZ FIAI-CZÉG
SZÉKESFEHÉRVÁR, NÁDOR-UTCZA.

— Férfi ingeket —
gallérokat, kézelőket,
nyakkendőket

Mélyen leszállított árak!!

Hatóságilag
engedélyezett

Végeladás!